

Кафедра обліку та фінансів

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	AF003 Бухгалтерський облік / Accounting
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Фахова передвища освіта
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма	Облік і оподаткування
Семестр	5 семестр (9 клас), 3 семестр (11 клас)
Кафедра / циклова комісія	Обліку та фінансів
Курс	3 курс (9 клас), 2 курс (11 клас)
Анотація курсу	<p>Мета: формування знань з організації та методології ведення бухгалтерського (фінансового) обліку на підприємстві.</p> <p>Завдання: вивчення раціональних методів фінансового обліку в ринкових умовах господарювання, правильного відображення господарських операцій на рахунках фінансового обліку, внесення записів до облікових реєстрів, формування навичок використання фінансової звітності для контролю та аналізу господарської діяльності.</p> <p>Предмет: нормативна база і методика фінансового обліку господарських операцій.</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=1135
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Шільвінська Ольга Леонардівна Канали комунікації: СДН Moodle, повідомлення в чаті E-mail Sh.olga1976@ukr.net

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_o.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	<ul style="list-style-type: none"> - здатність аналізувати економічні події та явища з урахуванням сучасних теоретичних та методичних основ обліку і оподаткування; - здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування; - здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають управлінські рішення; - здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України в практичній діяльності суб'єктів господарювання; - здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань; - здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві; - здатність використовувати знання принципів національних та міжнародних стандартів обліку; - здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави; - здатність організувати власну професійну

	<p>діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, приймати рішення відповідно до чинного законодавства;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків; - здатність досліджувати обліково-економічні процеси та господарські операції.
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> - визначати місце предметної області в загальній системі знань і розуміти значення облікової, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері економічної відповідальності підприємств; - визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності; - ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації; - використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань у сфері обліку і оподаткування; - розуміти особливості обліку і оподаткування для використання у професійній діяльності та господарській практиці підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання за видами економічної діяльності; - характеризувати господарські операції та процеси, вміти здійснювати їх документальне оформлення для відображення в обліку підприємств різних організаційно-правових форм господарювання; - дотримуватися вимог чинного податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів до відповідних бюджетів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання;

	<ul style="list-style-type: none"> - формувати та надавати облікову-аналітичну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на відповідних рівнях управління підприємством з метою підвищення ефективності бізнесу; - аналізувати особливості функціонування підприємств відповідно до стандартів та нормативно-правових актів для здійснення обліку господарської діяльності суб'єктів господарювання; - використовувати нормативно-правові документи, знання національних та міжнародних стандартів для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання; - проявляти вміння працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися етичних принципів, норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети; - аналізувати та узагальнювати результати діяльності підприємства; - обґрунтовувати управлінські рішення, надавати об'єктивну оцінку їх прийняття, визначати результати діяльності підприємства.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	Словесні (дискусія, самостійна з джерелами інформації, науково-популярна розповідь, інформаційна, проблемна лекція, прес-конференція, евристична бесіда); Наочні (презентаційні повідомлення); Практичні (дослідницький, проектний метод); Інтерактивні методи (фокус-групи, метод кейсів, «мозкового штурму», ситуаційного аналізу, контент-

	аналіз, практичні тренінги, проведення майстер-класів)
Зміст дисципліни	
Тема 1. Основи побудови бухгалтерського (фінансового) обліку	Сутність та призначення бухгалтерського (фінансового) обліку. Правове регулювання фінансового обліку в Україні. Облікова політика підприємства.
Тема 2. Облік грошових коштів	Економічна сутність грошових коштів. Касові операції та порядок їх ведення. Первинні, облікові та звітні документи з касових операцій. Облік касових операцій у національній та іноземній валюті. Порядок одержання грошових коштів готівкою у банку і здавання до банку. Порядок відкриття та використання рахунків у банках. Облік операцій на рахунках у банках. Форми безготівкових розрахунків в Україні.
Тема 3. Облік дебіторської заборгованості	Економічна сутність дебіторської заборгованості та її види. Облік розрахунків за довгостроковою та поточною дебіторською заборгованістю. Документування та облік розрахунків з покупцями і замовниками. Порядок створення і використання резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків із підзвітними особами. Облік розрахунків за претензіями та відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами.
Тема 4. Облік основних засобів	Економічна сутність засобів виробництва та їх роль в економічному розвитку країни. Складові частини і характеристика необоротних активів підприємства. Визнання основних засобів як активів підприємства. Класифікація і первісна оцінка основних засобів. Характеристика рахунків, в межах яких здійснюється синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Інвентарний облік наявності і руху основних засобів. Шляхи надходження основних засобів. Документальне оформлення та облік операцій з надходження основних засобів. Економічна сутність амортизації основних засобів. Методи та методика нарахування амортизації основних засобів. Облік амортизації і зносу основних засобів. Загальна схема записів з обліку амортизації і зносу основних засобів. Причини та напрями вибуття основних засобів. Документальне оформлення операцій зі списання основних засобів.
Тема 5. Облік	Поняття, визначення та економічна сутність

нематеріальних активів	нематеріальних активів, їх склад і види. Нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів. Характеристика рахунків з обліку нематеріальних активів. Документальне оформлення надходження та первісна оцінка нематеріальних активів. Облік процесу придбання і створення нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів, визначення строку використання окремих об'єктів нематеріальних активів. Документальне оформлення та облік вибуття і списання нематеріальних активів.
Тема 6. Облік виробничих запасів	Економічна сутність запасів і завдання обліку. Визнання запасів як активів підприємства. Класифікація запасів. Первісна оцінка виробничих запасів. Матеріально-відповідальні особи та порядок документального оформлення матеріальної відповідальності. Документальне оформлення та облік надходження виробничих запасів. Облік виробничих запасів на складі і в бухгалтерії. Методи оцінки використаних запасів. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП).
Тема 7. Облік витрат виробництва	<p>Витрати виробництва та їх економічна сутність. Визначення, визнання та класифікація витрат на виробництво. Собівартість як економічна категорія ринкової економіки. Основні етапи обліку витрат виробництва. Методи калькулювання собівартості продукції.</p> <p>Синтетичний облік виробничих витрат: характеристика рахунків 23 „Виробництво”, 90 „Собівартість реалізації”, 91 „Загальновиробничі витрати”, рахунків 8 класу. Аналітичний облік виробничих витрат: за видами виробництв, за статтями калькуляції, за елементами витрат. Оцінка та облік незавершеного виробництва.</p>
Тема 8. Облік готової продукції	Поняття, класифікація та оцінка готової продукції. Порядок формування первісної вартості готової продукції. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Характеристика рахунку з обліку готової продукції. Облік браку продукції. Облік напівфабрикатів власного виробництва.
Тема 9. Облік фінансових інвестицій	Фінансові інвестиції: поняття та класифікація. Визнання та оцінка фінансових інвестицій. Облік операцій з довгостроковими фінансовими

	інвестиціями. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік нарахування та одержання відсотків за інвестиціями. Облік погашення і реалізації фінансових інвестицій.
Тема 10. Облік власного капіталу	Капітал та його сутність. Шляхи формування власного капіталу. Характеристика складових власного капіталу. Облік формування та змін зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємствах різних форм власності й організаційно-правових форм господарювання: державних підприємств, господарських товариств, приватних підприємств. Особливості обліку додаткового та резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку та його використання. Особливості обліку неоплаченого і вилученого капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
Тема 11. Облік зобов'язань	Позичковий капітал, його сутність і роль у господарській діяльності. Визнання, класифікація та оцінка зобов'язань. Загальна схема обліку довгострокових зобов'язань. Облік зобов'язань за кредитами банків. Облік довгострокових фінансових зобов'язань. Загальна схема обліку поточних зобов'язань. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками за товари, роботи, послуги. Облік розрахунків за іншими операціями.
Тема 12. Облік праці та її оплати	Заробітна плата, її суть та форми. Склад фонду оплати праці. Методика розрахунку суми заробітної плати за різних форм і систем оплати праці. Утримання із зарплати. Нарахування єдиного соціального внеску на фонд оплати праці працівників підприємства. Документування та відображення розрахунків з оплати праці в системі рахунків бухгалтерського обліку.
Тема 13. Облік доходів діяльності підприємства	Поняття доходів та їх класифікація. Характеристика П(С)БО 15 „Доходи”. Облік доходів від звичайної діяльності: доходи (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг; інші операційні доходи; доходи від фінансової діяльності; доходи від іншої діяльності.
Тема 14. Облік витрат діяльності підприємства	Поняття витрат звітного періоду та їх класифікація. Характеристика П(С)БО 16 „Витрати”. Облік витрат операційної діяльності: поняття та склад адміністративних витрат, витрат на збут,

	інших операційних витрат. Поняття, склад та облік фінансових витрат. Облік витрат іншої діяльності .
Тема 15. Облік фінансових результатів діяльності підприємства	Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Характеристика рахунку 79 „Фінансові результати”. Порядок нарахування податку на прибуток. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) та порядок його використання (покриття). Характеристика рахунка 44 „Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)”.
Тема 16. Фінансова звітність підприємства	Об’єктивна необхідність звітності як джерела інформації про діяльність суб’єктів господарювання. Сутність звітності та її значення. Мета складання фінансової звітності. Користувачі фінансової звітності. Склад та елементи фінансової звітності. Якісні характеристики та елементи фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Порядок подання й оприлюднення фінансової звітності. Характеристика основних форм фінансової звітності.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.	

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни		
Види навчальної роботи	Мах кількість балів	
Експрес-опитування (5 тем)	10	
Практичні завдання (12 тем)	24	
МКР (2 роботи)	6	
Індивідуальна практична робота	15	
Наукова стаття, тези доповідей, реферат	15	
Екзамен	30	
Всього	100	
Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Атамас П.Й. Фінансовий облік: навчальний посібник / О.О. Лисиченко, П.Й. Атамас, О.П. Атамас. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 356 с.
2. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Ю.А. Верига. – К.: Центр навчальної і практичної літератури, 2019. – 520 с.
3. Верига Ю.А. Фінансовий облік: навч. посіб. / Ю.А. Верига, Т.В. Гладких, М.М. Орищенко. – К.: Центр навчальної і практичної літератури, 2019. – 438 с.
4. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посіб. / В.С. Лень, В.В. Гливлено. -К.: ЦУЛ, 2018. — 608 с.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. ПЗ89 Бухгалтерський облік : підручник. 2-ге вид., випр. і доп. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. – 440 с.
6. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 688 с.

7. Соболєв В.М. Бухгалтерський облік: навч. посібник / В. М. Соболєв, І. А. Косата, Т. В. Розіт. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 222 с.
8. Синявська А.М., Шукатка В.Г. English for accountants and auditors: навч. посіб. / А.М. Синявська, В.Г. Шукатка. - Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. - 264 с.
9. Шара Є.Ю. Бухгалтерський, фінансовий та податковий облік: навч. посібник / Є.Ю. Шара, І.Є. Соколовська-Гонтаренко. - К.: Центр учб. літ., 2019. – 424с.
10. Фінансовий облік 1: підручник / Я.П. Іщенко, О.А. Подолянчук, Н.І. Коваль. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. 2020. – 496 с.
11. Principles of Accounting Volume 1 Financial Accounting / Mitchell Franklin, LeMoynes College, Patty Graybeal. –2019. - 256 p.
12. Accounting / Carl S. Warren, James M. Reeve , Jonathan Duchac / Cengage Learning . 2020. - 198 p.

Інтернет ресурси:

1. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.vobu.com.ua> – Назва з екрана.
2. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://dtkt.com.ua> – Назва з екрана.
3. Верховної Ради України: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.rada.gov.ua> – Назва з екрана.
4. Державна фіскальна служба України: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://sfs.gov.ua> – Назва з екрана.
5. Бібліотека бухгалтерського обліку: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.pro-u4ot.info> – Назва з екрана.